

ת"פ 19901/02/14 - מדינת ישראל נגד עלי סרסור

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 19901-02-14 מדינת ישראל נ' סרסור
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופט ארז נוריאלי
מאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד תמר נבו
נגד	
נאשם	עלי סרסור ע"י ב"כ עו"ד חני צרנובילסקי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של עיסוק ללא רישיון או היתר זמני, עבירה לפי סעיף 14 יחד עם סעיף 4 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, וסעיף 1 יחיד עם פריט 5.1 לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, וכן בעבירה של פינוי פסולת לאתר לא מורשה, עבירה לפי סעיפים 7(ד) ו-13(ב)(4) לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984. הנאשם זוכה מעבירה של איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים, בניגוד לסעיף 13(ב)(1)(א) יחד עם סעיף 2 ו-4 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.

1. בהכרעת הדין קבעתי כי ביום 12.10.12 בין השעות 15:00-17:30, הגיעו שלוש משאיות עמוסות פסולת בניין, והשליכו פסולת בניין באתר לא מורשה בשלוש הזדמנויות שונות. עוד נקבע כי הנאשם היה בתקופה הרלוונטית הבעלים של המשאיות האמורות ועסק בהובלת פסולת ללא רישיון עסק.

2. בהכרעת הדין דחיתי את טענת הנאשם לפיה לא היה מדובר בפסולת בניין.

טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה טענה כי העבירה בה הורשע פוגעת בערך החברתי של ההגנה על הסביבה וכי בתי משפט פסקו כי אין להקל ראש בעבירות אלו לאור העובדה שמשאבי הטבע בארץ מוגבלים. התובעת הפנתה

עמוד 1

לע"פ 6990/10 ולע"פ 71018/99. לדברי התובעת, בקביעת העונש יש לתת משקל לעובדה שמדובר בעבירות שמטרתן גריפת רווח כלכלי. עוד נטען כי העבירה פוגעת בתחרות ההוגנת של העוסקים באופן חוקי בהשלכת פסולת לאתרים מורשים.

ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו וכי לו הרשעות קודמות, לרבות בעבירות של ניהול עסק ללא רישיון והשלכת פסולת ופסולת בניין ברשות הרבים. התובעת הפנתה לגיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ת/מ 1), לגזר הדין ת"פ 22251-11-10 ולהחלטה (ת/מ 2), הכוללים התחייבויות להימנע מעבירה, וטענה כי יש מקום להפעיל את ההתחייבויות, האחת בסך של 20 אלף ₪ והשנייה בסך של 60 אלף ₪.

לטענת המאשימה, מתחם העונש הראוי בנסיבות העניין הינו, קנס של 50 אלף ₪ עד 75 אלף ₪ בגין כל עבירה, מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות למשך חודש וחילוט המשאיות.

4. ב"כ הנאשם ביקש להתייחס לכך שמדובר באכיפה בררנית. לדבריו, לא ננקטו הליכים משפטיים ביחס לשתי משאיות אחרות שהשליכו פסולת במקום, בטענה כי לא ניתן לאתר את בעל הרכב הרשום, וזאת על אף החזקה שבסעיף 4 א לחוק, לפיה רואים את בעל הרכב כמי שביצע את העבירה. ב"כ הנאשם הוסיף, כי התביעה טענה בהליך אחר שהאכיפה לניהול עסק ללא רישיון היא מקרית, ורק לאחר שנתפס אדם משליך פסולת, בודקים את רישיונו (ר' נ/מ 5).

ב"כ הנאשם הגיש לבית משפט את בקשתו של הנאשם לרישיון עסק שהוגשה בספטמבר 2011, בקשה אשר סורבה (נ/מ 2), וכן רישיון לניהול עסק על שם אחיו של הנאשם מיום 3.2.15 (נ/מ 1). לדבריו, הנאשם ביקש להעביר לאחיו את העסק, אך נמסר לו בתגובה כי לא ניתן לבצע העברת בעלות על המשאיות. ב"כ הנאשם טען כי יש בכך כדי להראות שביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם לא נבע מזלזול ברשויות.

ב"כ הנאשם הגיש את כתבי ההתחייבויות (נ/מ 3 ו-נ/מ 4) וטען כי כתב ההתחייבות ע"ס 60 אלף ₪, אינו תואם את גזר הדין. לדבריו, כתב ההתחייבות יוצר התחייבות חדשות, מנוסח באופן כוללני, ולפיכך בטל. משכך, עתר להסתפק בהפעלת ההתחייבות הכספית בסך 20 אלף ₪ בלבד.

ב"כ הנאשם טען, כי הערך הסביבתי שנפגע נמוך במיוחד עד כי לא קיים, היות ומדובר בשטח פרטי, באשר לא נגרם נזק סביבתי, וכי הטענה לפיה הנאשם גרף רווח כלכלי לא הוכחה. ב"כ הנאשם ביקש כי בית משפט יתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם לרבות בעובדה שלא נפתחו נגדו תיקים נוספים מאז הרשעתו האחרונה ובחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה. לעניין מתחם הענישה הראוי, טען ב"כ הנאשם, כי העבירה ממנה זוכה הנאשם, השלכת פסולת ברשות רבים, היא עבירה חמורה מעבירת ההשלכה באתר פסולת שאינו מורשה. לעניין זה טענה ב"כ המאשימה כי התכליות העומדות בבסיס שתי העבירות הן זהות.

לנוכח דברים אלו, טען ב"כ הנאשם כי מתחם העונש הראוי בנסיבות העניין נע, בין התחייבות כספית לבין קנס

של 10 אלף ₪ עבור כל העבירות, לאור סמיכות הזמנים בין ההשלכות ומאחר והן בוצעו באותו שטח.

דין

5. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ושקלתי את כל השיקולים לרבות נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, אני סבור כי יש לגזור על הנאשם עונש של קנס, התחייבות כספית, הפעלת ההתחייבות ע"ס 20,000 ₪ ומאסר על תנאי.
6. במקרה דנן אתחשב בסמיכות הזמנים בין המקרים (ר' ת/1 המתייחס למועדי ביצוע העבירות).

קביעת מתחם העונש ההולם

7. עקרון ההלימה הוא העיקרון המנחה בהתאם לסעיף 40ב לחוק. בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם, במידת הפגיעה באותם ערכים, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
8. הערך החברתי המוגן בעבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה הוא שמירה על איכות וניקיון הסביבה.
9. במקרה שלפנינו, בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי הפגיעה הינה ממשית. הנאשם שפך כמויות משמעותיות של פסולת במקום מספר פעמים. לא הובאו בפני ראיות לפגיעה או מטרד בחיי הציבור.
10. באשר לנסיבות ביצוע העבירה (בהתאם לסעיף 40ג' לחוק), הרי שבענייננו מדובר בנאשם המנהל עסק להובלת פסולת ללא רישיון ושהינו הבעלים של המשאיות שהשליכו פסולת במקום. משכך, קיים חשש שיחזור על מעשיו.
11. לעניין היחס בין שתי העבירות, עיון בהוראות החוק הרלוונטיות מעלה כי דינו של המשליך פסולת בנין ברשות רבים הוא מאסר שלוש שנים או קנס ע"ס 226,000 ₪, וכאשר מדובר בתאגיד ארבע פעמים הקנס. לעומת זאת, דינו של המשליך פסולת בניין לאתר שאינו מורשה הוא מאסר שנה או קנס ע"ס 226,000 ₪, וכאשר מדובר בתאגיד כפל הקנס.
12. לאור ההבדלים ביחס לשתי העבירות, מתחם הענישה בעבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה יהיה נמוך מזה הנוהג בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים. יחד עם זאת, המחוקק החמיר ביחס לקנס

המוטל בעבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה, וקבע את שיעור הקנס המירבי בהתאם לעבירות פשע שדין למעלה משלוש שנות מאסר. בכך ניכר, כי המחוקק ביקש להחמיר בענישה הכלכלית אשר מוטלת בעבירות של השלכת פסולת.

13. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה מעלה כי במקרים בהם הורשעו נאשמים בעבירות של השלכת פסולת ברשות הרבים, הוטלו קנסות ממשיים ונכבדים (ר' ע"פ 53133-07-11 **שעבאן נ' משטרת ישראל**, ע"פ 35313-07-12 **צארצור נ' מדינת ישראל**, ע"פ 1839-09-10 **מדינת ישראל נ' אבו**, ע"פ 22373-08-09 **משרד להגנת הסביבה, יועץ המשפטי נ' יונס**, ע"פ 51732-06-12 **ת.מ.ס. סולטאן בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל** ו-ת"פ 29603-01-12 **מדינת ישראל נ' דאודאו ואח'**).

14. לאחר שנדרשתי למכלול השיקולים הרלוונטיים אני קובע כי מתחם העונש בנסיבות מקרה זה הינו קנס בסך של 30,000 - 80,000 ₪, התחייבות להימנע מביצוע עבירה ומאסר על תנאי.

15. לעניין בקשת ב"כ המאשימה לחילוט המשאיות ששימשו לביצוע העבירה, סעיף 15ב לחוק שמירת הניקיון קובע:

(א) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט, נוסף על כל עונש, לצוות על חילוט חפץ ששימש לביצוע עבירה כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הורשע אדם בביצוע עבירה לפי סעיף 13(ג)(א1)(א) (בסעיף זה - העבירה הראשונה), וביצע את אותה עבירה פעם נוספת בשלוש השנים ממועד ביצוע העבירה הראשונה (בסעיף זה - העבירה השנייה), יצווה בית המשפט לאחר שהרשיעו בעבירה השנייה, נוסף על כל עונש, על חילוט הרכב שממנו הושלכה הפסולת כאמור בסעיף 13(ג)(א1)(א), אלא אם כן סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

16. מצאתי לנכון להימנע מחילוט המשאיות מן הטעם שהנאשם זוכה מהעבירה החמורה יותר של השלכת פסולת ברשות הרבים, והורשע בעבירה מסתברת.

17. ב"כ התביעה עותרת להטיל עונש של מאסר בן 30 יום, שיכול וירוצה בעבודות שירות, אולם לא הגישה לבית המשפט פסיקה רלוונטית לפיה מדובר בעונש ראוי והולם בנסיבות העניין או בנסיבות דומות.

גזירת העונש המתאים לנאשם

18. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע

העבירה (סעיף 40 יא').

19. לא הובאו ראיות לעניין הפגיעה של העונש בנאשם.

20. הנאשם הודה חלקית בעובדות כתב האישום אך לא נטל אחריות מלאה למעשיו. במהלך ניהול ההוכחות הנאשם הרחיק עצמו מהאירוע וטען כי סדרן העבודה ביצע את העברת הפסולת ללא ידיעתו וללא אישורו. טענה זו לא הוכחה.

21. לנאשם עבר פלילי רלוונטי, הוא הורשע בשנת 2011 בעבירות של ניהול עסק ללא רישיון ולכלוך רשות הרבים, ובשנת 2012 בעבירות של ניהול עסק ללא רישיון. בשים לב לעובדה זו, אני סבור כי על העונש שייגזר, לרבות גובה הסנקציות הכספיות, לשקף גם את המימד המרתיע הנדרש.

22. לעניין טענת האכיפה הבררנית: ניסיון החיים מלמד, ועיון בפסיקה ימחיש זאת, עד כמה קשה חשיפת מבצעי העבירות ואכיפת החוק כלפיהם. בשום שלב בהליך לא הוכח כי התקיימה אכיפה סלקטיבית בהקשר לנאשם לעומת מקרים דומים, וב"כ הנאשם אף לא חקר את עדי התביעה בנושא זה.

23. מעיון בהודעה מטעם המאשימה, עולה כי ננקטו פעולות אכיפה כנגד המשאיות האחרות אשר נצפו משליכות פסולת באותו היום, והוגש כתב אישום. לאור האמור לעיל, אין בידי לקבל את טענת ב"כ הנאשם לעניין האכיפה הבררנית.

24. ב"כ הנאשם טען, כי כתב ההתחייבות על סך 60 אלף ₪ (נ/מ 3) אינו תואם את גזר הדין, יוצר התחייבויות חדשות, מנוסח באופן כוללני ולפיכך בטל.

25. אני סבור כי יש ממש בטענת ב"כ הנאשם. גזר הדין הוא מקור הסמכות והוא מקים את ההתחייבות להימנע מביצוע עבירה, ומכוח גזר הדין חותם המתחייב על התחייבותו. בענייננו, קיים הבדל מהותי בין גזר הדין לתוכן ההתחייבות ובנסיבות אלו אין מקום להורות על הפעלתו.

26. פן נוסף העומד בתכלית חוק שמירת הניקיון, הוא ענין הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות. השלכת פסולת באתר שאינו מורשה, ללא רישיון או היתר, מוזילה למבצעי העבירות את העלויות, ובכך מעשירה את כיסם. על כן, קובעת הפסיקה - כי יש להכביד את היד בכל הנוגע לרכיב הכספי שבעונש.

27. לא הוכח בפני כי סדרן העבודה ביצע את העברת הפסולת למקום ללא ידיעתו של הנאשם וללא תמורה כספית. מדובר בטענה בעלמא, חסרת כל ביסוס, וההגנה נמנעה מלהביא עד רלוונטי על מנת לבסס טענה זו. בשים לב לכך, אני סבור כי יש לתת משקל לגריפת הרווח הכלכלי, המאפיין את העבירות בהן הורשע.

28. לאור עברו הפלילי הרלוונטי של הנאשם, המעיד על כך שתגובה עונשית בדמות קנס כספי אינה מהווה גורם מרתיע מספק עבורו, אני סבור כי יש מקום להטיל במקרה זה עונש מאסר מותנה, על מנת למנוע את הישנות ביצוע העבירות.

סוף דבר

29. אשר על כן הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 3 חודשי מאסר על תנאי, וזאת לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מהיום, על עבירה בה הורשע.
- ב. קנס כספי בסך 60,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.15.
- ג. הפעלת ההתחייבות מיום 30.1.12 במצטבר לקנס, ותשלום סכום של 20,000 ₪ לאוצר המדינה.
- ד. הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסך 100,000 ₪ להימנע למשך שנתיים מהיום מביצוע העבירות בהן הורשע ומביצוע עבירה על חוק שמירת הניקיון. לא תחתם ההתחייבות יאסר הנאשם למשך 30 ימים. אני מורה לנאשם לחתום עוד היום במזכירות בית המשפט.

ככל שקיימת הפקדה במזומן בתיק תקוזז מסכום הקנס.

זכות ערעור לבית משפט מחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ב' אייר תשע"ה, 21 אפריל 2015, בנוכחות
הצדדים.